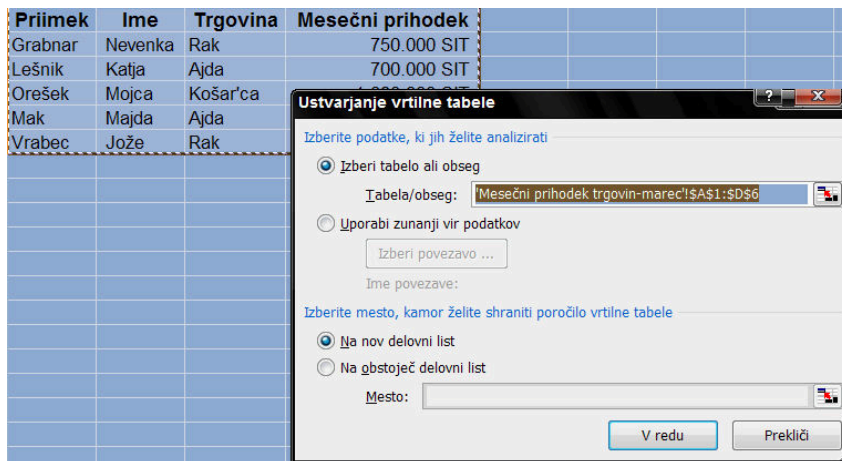

Vrtilne tabele in scenariji ter povezovanje podatkov v Excelu 2007

a) **Vrtilna tabela** omogoča preprosto izdelavo različnih povzetkov, analiz in pregledov podatkov iz nekega seznama. Delo z vrtilno tabelo je povezano z vrtilnim grafikonom. Ta skrbi za boljšo preglednost informacij, dobljenih preko vrtilne tabele.

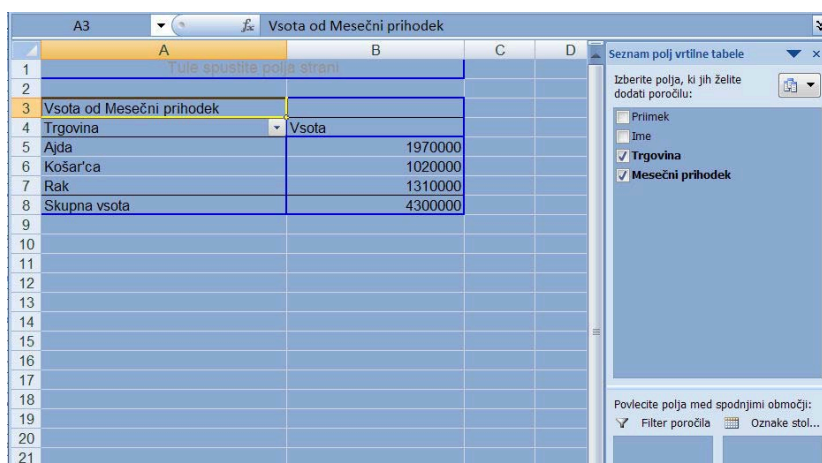
1. Ustvarjanje ogrodja vrtilne tabele:

- Odpremo tabelo: **Mesečni prihodek trgovin.xlsx** (Delo/Matura/Preglednice)
- Izberemo seznam – kliknemo v skupino celic A1:D6.
- Aktiviramo orodni trak **Vstavljanje – Vrtilna tabela**, odpre se nam pogovorno okno.
- Določimo, kje so podatki (seznam, vrtilna tabela).
- Določimo **obseg podatkov** (A1:D6).
- Izberemo, kam naj se nova vrtilna tabela postavi – na nov delovni list.
- Izberemo **Dokončaj**, pojavi se **ogrodje vrtilne tabele**.

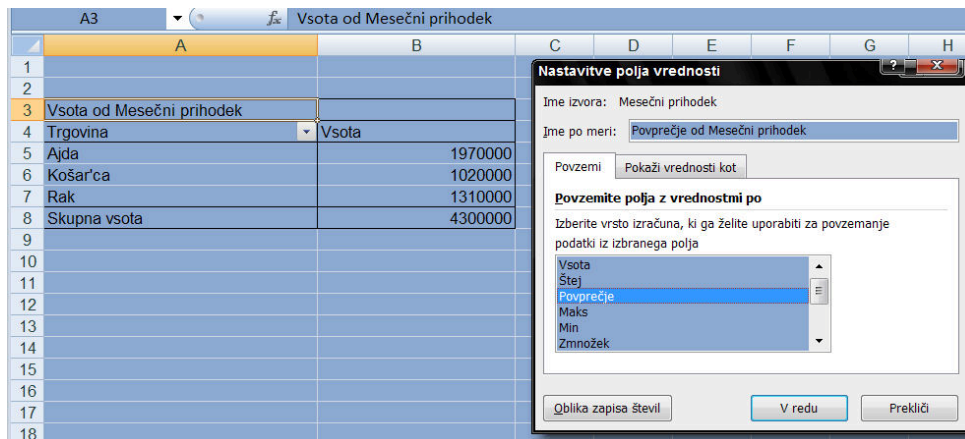
2. Dodajanje polj na ogrodje vrtilne tabele (z vlečenjem in spuščanjem polj iz Seznama)

- Polje Trgovina povlečemo iz seznama polj na desni strani v levo podokno (Tule spustite polja vrstice).
- V podokno Tule spustite podatkovne elemente povlečemo polje Mesečni prihodek.
- Excel bo samodejno izračunal vsoto mesečnih prihodkov za posamezno trgovino.

3. Urejanje in analiziranje podatkov v vrtilni tabeli – primer: Izračun povprečja

- Zapremo podokno s seznamom polj (Vrtilna tabela – Skrij seznam polj).
- Pokažemo na polje **Vsota od Mesečni prihodek** (A3) ter nanj dvokliknemo. Prikaže se pogovorno okno **Polje vrtilne tabele, izberemo povprečje**.
- Izračuni v tabeli se spremenijo – popravimo še besedilo v A8.

4. Dodatno spreminjanje tabele:

- Najpogosteje spreminjamo obliko vrtilne tabele.
- Npr. namesto podatkov za trgovine želimo prikazati podatke o mesečnem prihodu prodajalcev:
 - o Polje Trgovine odstranimo (**Orodja za vrtilne tabele/Možnosti/Pokaži/Skrij/Seznam polj**), nato prikažemo orodno vrstico Vrtilna tabela in vključimo prikaz seznama polj s klikom na Seznam polj.
 - o Povlečemo polje Priimek na mesto, kjer smo izbrisali polje Trgovina.

5. Osveževanje podatkov v vrtilni tabeli – aktiviramo s **Podatki/Osveži vse**.

6. Izdelava vrtilnega grafikona

- Npr. prikazali bomo razmerje mesečnih dohodkov za tri prodajalce: Grabnarja, Oreška ter Vrabca.
- Najprej naredimo povzemanje podatkov v katerem bomo določili prodajalce. Odpremo seznam polja Priimek ter določimo ustrezne priimke.
- Kliknemo v vrtilno tabelo in odpremo Priročni meni ter aktiviramo ukaz Vrtilni grafikon. (**Orodja za vrtilne tabele/Možnosti/Vrtilni grafikoni**)

7. Reši vajo 19 na strani 128 v učbeniku Ukrotimo podatke!

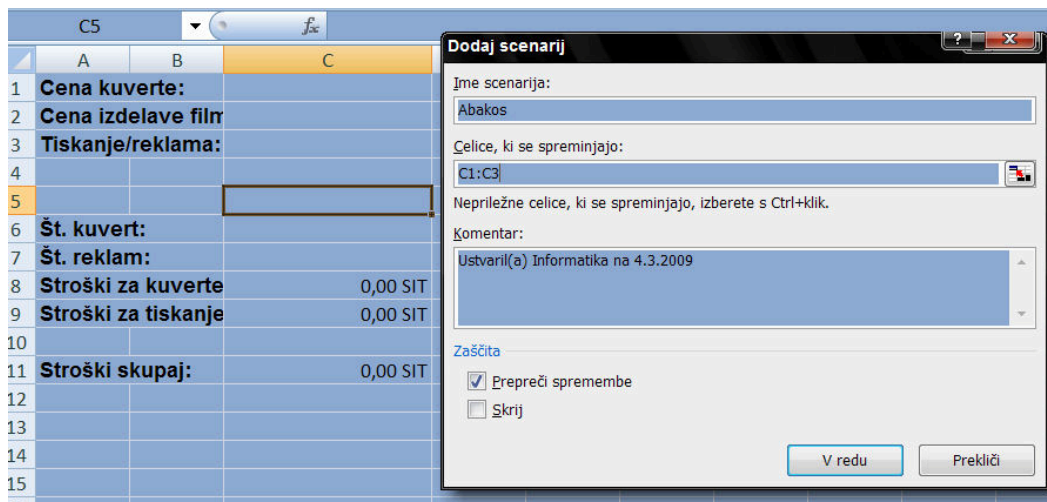
b) Scenarij je nabor vrednosti, s katerim napovedujemo preračunavanja različnih podatkov v delovnem listu. Npr. izbrati moramo najboljšega ponudnika za reklamno akcijo. Izdelali bomo **model scenarija**.

Namesto, da bi za vsakega ponudnika pripravljali poseben list, lahko ustvarimo in shranimo različne scenarije.

1. Ustvarjanje modela scenarija:

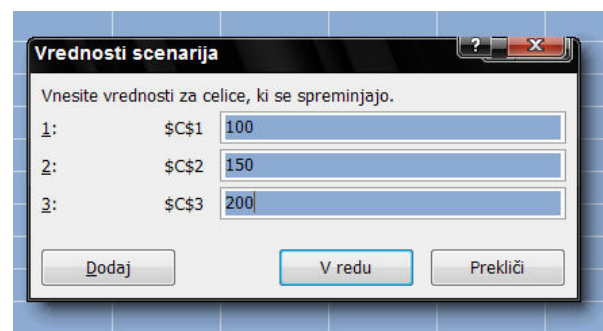
- Odpremo tabelo: **Model scenarija.xlsx**
- Potrebujemo: cena kuvert, izdelava filma in tiskanje plakata, število kuvert in reklam.
- Vpisati moramo ustrezne formule:
- $C8 = C6 * C1$ - stroški kuvert
- $C9 = C2 + (C7 * C3)$ - stroški tiskanja
- $C11 = \text{SUM}(C8:C9)$ - celotni stroški

Model scenarija:

2. Ustvarjanje scenarjev za konkretne ponudnike:

- Ukaz **Podatki / Vrednotenje »Kaj – če« – Upravitelj scenarjev**
- Kliknemo Dodaj, v polje Ime scenarija natipkamo ime za scenarij prvega ponudnika.
- V polje Celice, ki se spreminjajo vnesemo sklic na skupino celic C1:C3.
- Ko kliknemo V redu, se pojavi okno Vrednosti scenarija.
- V polja vnesimo vrednosti za spreminjajoče se celice (cena kuverte, cena izdelave filma in cena tiskanja – vse iz npr. predračuna).
- Kliknemo V redu, pojavi se Upravitelj scenarjev in ime našega scenarija.
- Podobno ustvarimo še ostale scenarije.
- Ko končamo, v pogovornem oknu Upravitelj scenarjev kliknemo Zapri.

3. Prikaz posameznega scenarija:

- Izberemo Orodja – Scenarij, izberemo ime scenarija podjetja, ki ga želimo prikazati.
- Po kliku na gumb Pokaži, vidimo v modelu scenarija prikaz zneskov.

4. Prikaz poročila za scenarije:

- Poročilo nam v pregledni obliki prikaže rezultate vseh scenarijev.
- V delovnem listu z modelom scenarija aktiviramo ukaz **Podatki / Vrednotenje »Kaj – če«** – **Upravitelj scenarijev** in izberemo vrsto poročila – **Povzetek – V redu**.
- Poročilo se prikaže v novem delovnem listu.
- Nad glavami stolpcev in levo od vrstic se nahajajo gumbi za prikaz oz. odstranitev podrobnosti.

Povzetek scenarija				
Trenutne vrednosti:		ABAKOS	POVŠE	SKUŠEK
Spreminjajoče se celice:				
\$C\$1		3,5	4,5	3,8
\$C\$2		16000	12900	13500
\$C\$3		2,5	2,2	2,8
Celice z rezultati:				
\$C\$11	13.500,00 SIT	16.000,00 SIT	12.900,00 SIT	13.500,00 SIT

Opomba: Trenuten stolpec vrednosti predstavlja vrednosti celic, ki se spreminjajo v trenutku, ko je bil pripravljen »Povzetek poročila primerov«. Spreminjajoče se celice za vsak izbrani scenarij so označene sivo.

5. Reši vajo 22 na strani 142 v učbeniku Ukrotimo podatke!

c) **Povezovanje podatkov** je postopek, pri katerem ustvarimo sklic na drug delovni zvezek ali tudi na drug program. Govorimo o **izvorni datoteki** (kjer se podatek nahaja) in **ciljni datoteki** (v katero je vstavljen podatek iz izvorne datoteke).

Če se podatki v izvorni datoteki spremenijo, se zaradi povezovanja posodobijo tudi podatki v ciljni datoteki.

1. Primeri povezovanja:

- Znotraj delovnega lista: to so relativni in absolutni sklici npr. $C1 = B12 + 100$
- Med delovnimi listi: napišemo tudi ime lista npr. $C1 = \text{List1!}\$B12\$ + 100$
- Med delovnimi zvezki: napišemo še dodatno ime zvezka: $C1 = [\text{Cenik 2005.xls}]2005!\$F\$7 * F8$ (rezultat produkta celice F8 in celice F7 iz delovnega lista 2005 v zvezku Cenik2005.xls)
Če ime drugega delovnega lista ali delovnega zvezka vsebuje znake, ki niso črke, morate ime obdati z enojnimi narekovaji (').
- Med programi: npr. predmet (slika, grafikon, ...) – Urejanje – Posebno lepljenje.

2. Uporaba povezovanja podatkov med delovnimi listi:

- primer povezovanja podatkov se nahaja v učbeniku Ukrotimo podatke na straneh 129-130.

3. Reši vajo 20 na strani 131 v učbeniku Ukrotimo podatke!